

Oslo, 14.11.2025

Re: Norsk filminstitutt utsendte forslag til endringer i forskrift av 31.oktober 2016 nr. 1264 om tilskudd til audiovisuell produksjon.

HØRINGSSVAR, Kristiania.

Vurderingsgrunnlag:

NFI har sendt på høring et endringsforslag i forskriften som angir kriterier for hvem som kvalifiserer til å søke om idé- og manusutvikling. Dette skal gjøres ved å stille «mer konkrete krav til yrkeserfaring og utdanning.» Formålet er, i følge høringsnotat:

- å «tydeliggjøre NFIs rolle i utviklingsfasen»
- å «bygge opp under spydspissen av den profesjonelle filmbransjen»
- å «muliggjøre håndtering av en stor og voksende søknadsmasse»

De nye kravene som foreslås (vesentlige endringer understreket) er:

«For å kunne motta tilskudd etter § 2-4 må søker være registrert som enkeltpersonsforetak i Enhetsregisteret, og:

a. ha relevant utdanning på bachelornivå eller høyere innen skapende audiovisuelle fag som har resultert i produksjon av en eksamensfilm. For søkere som skal utvikle et dokumentarisk verk kan også annen utdanning på bachelornivå, blant annet innen journalistikk eller kreative fag, anses relevant, eller

b. kunne dokumentere yrkeserfaring som regissør eller manusforfatter fra produksjon av audiovisuelle verk med profesjonell distribusjon eller, for dem som søker med et dokumentarisk verk også annen relevant yrkeserfaring fra produksjon av audiovisuelle verk med profesjonell distribusjon, eller

c. kunne dokumentere yrkeserfaring som regissør eller manusforfatter for et audiovisuelt verk som har mottatt tilskudd fra NFI, regionale filmsentre eller fond, ISFI eller andre prioriterte tilskuddsforvaltere.

Med profesjonell distribusjon menes at verket har blitt tilgjengeliggjort ved visning på prioriterte festivaler, gjennom kinodistribusjon, strømmetjenester eller kringkasting. Tilgjengeliggjøring av et filmverk via åpne videodelingsplattformtjenester faller utenfor definisjonen av profesjonell distribusjon.

Norsk filminstitutt kan i retningslinjer fastsette liste over prioriterte tilskuddsforvaltere etter første ledd bokstav c og prioriterte festivaler etter andre ledd.

Norsk filminstitutt kan i retningslinjer fastsette terskel for hvilke tilskudd som er

kvalifiserende etter første ledd bokstav c.»

Generell vurdering:

Som høringsinstans for disse forslagene har vi ingen innvendinger mot punkt b og c, ei heller de utdypende/definerende retningslinjene. Samtlige av disse vil gi tydeligere og enklere kriterier, som ønsket.

I det følgende vil vi bibringe våre innvendinger mot Punkt A, der en relevant utdanning innen audiovisuelle fag nå skal inkludere «en eksamensfilm» – forstått som en kort/novellefilm slik de produseres ved Den norske filmskolen.

Det er vel kjent at noen, men ikke alle, avgangsstudenter fra Kristianias BA i Manus får anledning til å skrive en slik film. Som avsluttende bachelorprosjekt leverer imidlertid samtlige et fullt spillefilmmanuskript eller tilsvarende volum av en dramaserie.

Spørsmålet blir da hvorvidt foreslått endring vil heve nivået på søkerne slik som ønsket, eller, mer konkret, hvorvidt det å skrive en kort film som produseres av medstudenter er mer kvalifiserende enn det å skrive et fullt spillefilmmanuskript under veiledning av profesjonelle manuskonsulenter. Her er det viktig å anføre at nevnte eksamensfilm eller eksamensmanus' *kvalitet* naturlig nok ikke kan bli vurdert av NFIs konsulenter. Satt på spissen blir da resultatet at en søker med en dårlig eksamensfilm vil gå foran en søker med et briljant spillefilmmanus i porteføljen. Eller, at en regissør som har skrevet manus til en kortfilm kvalifiserer til å søke manusstøtte, mens en manusforfatter som har brukt tre år på å mestre lange formater, ikke kvalifiserer. Dette kan vanskelig tolkes som annet enn en nedvurdering av manusfaget.

Det nye kriteriet oppfattes dermed fra vår side som både lite tjenlig og, sett fra et manuskriptfaglig perspektiv, lite relevant.

Manusutdanning i Norge, mangfold eller ensretting?

I skrivende stund finnes det tre utdanninger i manuskriptforfatterskap i Norge, Den norske filmskolen, Kristianias utdanning Bachelor i Manus, og NSKI (den siste er liten, og ikke så godt kjent). Mens Den norske filmskolen er en 100% statsfinansiert utdanning, er Kristiania en ideell stiftelse med utdanning som formål, finansiert delvis av staten, men hovedsakelig ved studieavgifter (70/30%). Utdanningene representerer dermed ulikt studentgrunnlag, ulik pedagogikk, ulik tilnærming til manusfaget, ulike fagmiljøer, og ulikt nivå på kunstnerisk forskningsarbeid i fagstab. Filmskolen ligger på Lillehammer i en akademisk institusjon, mens Kristianias manusutdanning ligger i hjertet av Oslo i School of Arts design and Media, som er Norge største og mest mangfoldige kunstfaglige miljø. Her arbeider filmstudentene side om side med skuespillere, musikere, designere, spilldesignere og andre kunstnere. Kristianias manus-og filmutdanninger tiltrekker seg også i større grad enn Filmskolens unge søkere, mange av dem direkte fra videregående skole.

Med andre ord finnes det mangfold og en bredde innenfor Norges nåværende utdanningsmiljøer i manusforfatterskap, noe som åpenbart kommer bransje og publikum til gode og danner et attraktivt mangfold i selve søkergrunnlaget som NFI trekker fra.

At man nå vil endre NFIs søknadskriterier slik at kun én av disse tre, nemlig den statsfinansierte, skal kunne kvalifisere sine studenter til å søke NFIs utviklingsordninger kan vanskelig ses som annet enn et trinn tilbake, i retning av tidligere tiders mindre bredde, mindre mangfold, mer «statsautoriserte kunstnere», og mer ensretting innen manuskriptforfatterfaget og dermed filmfeltet.

Om Kristianias (tidligere Westerdals) Bachelor i Manus

Bachelorutdanningen ved Kristiania ble opprettet i 2015 og har bygget opp et solid og stabilt fagmiljø der samtlige fast ansatte er praktiserende manusforfattere med utdanning i høyskolepedagogikk. Utdanningen er bygget opp gjennom ti år av fagansvarlige som førsteamanuensis/forfatter Nikolaj Frobenius, professor/forfatter Siri Senje, professor/forfatter Axel Hellstenius, høyskolelektor/forfatter Ole Christian Solbakken, og høyskolelektor/forfatter Anne Regine Klovholt. I tillegg er en rekke bransjeaktive forfattere tilknyttet utdanningen som gjester eller i åremål. Fagmiljøet produserer og publiserer jevnlig forskning på internasjonalt nivå innen «screenwriting research» og omfatter per i dag, som eneste manusutdanning i landet, et statlig finansiert (PKU), større forskningsprosjekt innen manuskriptfeltet og en stipendiatstilling innen manusforfatterskap. Utdanningen er med dette en viktig bidragsyter til kunnskapsutviklingen på filmanuskriptfeltet i Norge.

Studentene på BA i Manus får forskningsbasert, oppdatert kunnskap og arbeider med samtlige dramatiske sjangre, inkludert spillefilm, dramaserie, kortfilm, scenetekst, spill, og lydfiksjon. Mange, men ikke alle, skriver også manuskripter til FILM/TV-linjenes korte filmer i løpet av studieløpet. En lang rekke av alumni fra BA i Manus er per i dag aktive profesjonelt i feltet og regnes som betydelige forfattertalenter. Manuslinjen nyter høy anseelse i bransjen og mottar jevnlig positive tilbakemeldinger om sine alumni og deres kompetanse.

At en manuskriptutdanning på dette nivået ikke skal anses som «relevant» av NFI kan ikke betraktes som annet enn merkverdig.

I sum

Det er videre lite trolig at det å begrense den utdanningsbaserte søkermassen til kandidater som er utdannet ved Den norske filmskolen vil bidra til formålene om å «tydeliggjøre NFIs rolle i utviklingsfasen» eller styrke NFIs posisjon som «hjem for spyspissen av bransjen.» Det tredje, mer pragmatiske, formålet om å få søkertallene ned, vil muligens kunne oppnås i noen grad, men dette i seg selv er knapt et formål som

kan aksepteres som styrende for en institusjon som har som oppgave å løfte norsk filmkultur og tjene norsk talentutvikling.

Videre er det sannsynlig de siste tre årenes økning i søkertallene kan relateres til nedgangstider i norsk film-og seriebransje, noe som fører til at en rekke fagpersoner står uten inntektsgivende arbeid og søker utviklingsstøtte i større grad enn tidligere. Det er lite trolig at den trenden vil endres med det første, eller at utelukkelse av alumni fra Kristianias BA i Manus «på formelt grunnlag» vil senke tallene i betydelig grad.

Det nevnes at den nye begrensningen ville ha rammet 10% av søknadsmengden i 2024, men at ingen av de gjeldende søkerne oppnådde tilskudd. Her må vi bare anføre at tallgrunnet fra ett, enkelt år knapt kan anvendes som beslutningsgrunnlag. I de årene våre studenter har gjort seg gjeldende i bransjen har en rekke av dem mottatt tilskudd fra NFI.

Det er forståelig at NFI ønsker å benytte flere ressurser til utvikling av prosjektene, snarere enn til ren søknadsbehandling. Det finnes flere måter å løse dette på; f.eks. ved å leie inn eksterne lesere/konsulenter slik det har vært gjort i en rekke andre søknadsordninger på kunstfeltet (Kulturrådet, PKU, m.fl.). Det kan videre anføres at en avslagsprosent på 70 – 80 % er vanlig i så og si alle ordninger der kunstnere søker stipend, prosjektstøtte og andre typer midler. Flere av bidragsyterne til dette høringssvaret har innehatt stillinger som konsulenter ved NFI og er godt kjent med de rådende forhold når det gjelder søkertall og avslag gjennom mange år. Vi kan ikke se at det skal komme søkerne til byrde å løse NFIs kapasitetsproblemer.

Videre er endringene er, slik vi forstår det, ment å være midlertidige, uten at tidsperiode for dette angis mer konkret enn at de skal tre i kraft inntil NFI «kan ta ut effektiviseringsgevinstene fra et større digitaliseringsprosjekt, som utforsker bruk av KI som verktøy i saksbehandlingen.» Det som i praksis vil være en utestengning av studenter fra vår institusjon og fra NSKI, vil altså muligens være av begrenset varighet. Vi kan ikke se at dette tjener til annet enn å skape ytterligere usikkerhet omkring NFIs ordninger.

Vår konklusjon blir en sterk oppfordring til NFI om å stryke eksamensfilmkriteriet fra sine nye forskrifter.

Siri Senje Nikolaj Frobenius Axel Hellstenius Ole Chr. Solbakken

Ragnhild Tronvoll Anne Regine Klovholt

Kristin Arnesen, Dekan, School of Arts, Design and Media